

Thema: milieu en ruimte

MILIEU /S RUIMTE

Sinds Lekkerkerk is de Nederlander zich ervan bewust dat milieuproblemen zich ook in zijn achtertuin kunnen afspelen. Niet veel later werd door de catastrofe in Tsjernobyl duidelijk dat milieurampen grensoverschrijdende gevolgen kunnen hebben. Het lek in de fabriek van Union Carbide in Bhopal liet zien wat de lokale gevolgen van de heersende internationale economische en politieke orde kunnen zijn. Deze voorbeelden kunnen anno 1990 al lang niet meer als 'incidenten' bestempeld worden. Ze zijn neveneffecten van de westerse consumptiemaatschappij, van de technologische vooruitgang en van het onzorgvuldig omgaan met grondstoffen en afval. Ook maken de voorbeelden duidelijk dat economische en politieke motieven tot op heden zwaarder wegen dan milieubelangen. De onlangs mislukte Noordzee-conferentie liet dit nogmaals duidelijk zien.

De genoemde voorbeelden illustreren tevens dat milieuproblemen -en de oorzaken ervan- zich op verschillende schaalniveaus voordoen. Ook de (ver-)spreiding van dergelijke vervuiling toont aan dat milieuproblemen een ruimtelijke dimensie hebben. Deze thematiek is het onderwerp van het congres 'Milieu en ruimte', dat de ASVS (de Amsterdamse StudieVereniging voor Sociaal-geografen) ter gelegenheid van haar 65-jarig bestaan organiseert. Dit nummer van AGORA is geheel aan het congres gewijd, en geeft een voorzet voor de lezingen die de sprekers zullen houden. Op het congres (en in dit themanummer) wordt de milieuproblematiek op drie manieren vanuit een geografisch perspectief benaderd. Aan de orde komen achtereenvolgens *ruimtelijke beschouwingen van milieuproblemen, stedelijke ecologie en milieu en beleid*. In de eerste artikelen wordt ingegaan op mon-

diale verschijnselen: noord-zuid-verhoudingen en oost-west-verschillen. In een interview zegt prof. Tellegen dat de recente ontwikkelingen in het Oostblok mogelijkheden scheppen voor een mondiale milieu-aanpak. Marleen Dekker en Esther Moonen beschrijven het faillissement van de Russische planeconomie op het gebied van milieubeheer. Keesjan Deelstra frist het geheugen op met een korte weergave van het spraakmakende Brundtland-rapport en vervolgens geeft dr. R. Hueting een kritische analyse van het in dit rapport centrale begrip 'duurzame ontwikkeling'.

Onder het kopje 'stedelijk ecologie' wordt ingegaan op de relatie tussen milieu en stedelijke ontwikkeling. Muriël Hendrikse en Ronald Klip beschrijven aan de hand van een lezing van prof. De Jong hoe de factor milieu in het ruimtelijke-orderingsbeleid geïntegreerd kan worden. Drs. De Goede bespreekt uit eigen ervaring de stedelijke milieuproblematiek in Indiase context. Ter afsluiting van het onderwerp stedelijke ecologie schetsen Keesjan Deelstra en Roel Volger de wrijving tussen stedelijke ontwikkeling en ecologisch verantwoorde planning in West-Duitsland.

Ten slotte wordt een aantal aspecten van milieubeleid besproken. Edwin Voorbij beschrijft de Nederlandse situatie, om vervolgens het beleid van de regering-Thatcher ten aanzien van nucleair afval te behandelen. Dit naar aanleiding van de lezing die prof. Blowers hieraan zal wijden. Albertine van Diepen, Muriël Hendrikse en Roel Volger gaan in 'Think global, act local?' in op de vraag of milieubeleid gedecentraliseerd kan worden. Deze thematiek zal als afsluiting van het congres door een forum van deskundigen centraal worden gesteld.

Ook de vaste rubrieken van AGORA staan in het teken van het milieu. In VISIE werpt Lucas Reijn-

ders zijn licht op het verband tussen tunnels en otters. Milieukundige Evert Verkuijlen beschrijft in GEOMATICA de toepassingen van GIS bij het bestuderen van milieuvraagstukken, en Maarten Witberg behandelt het ontwerpsspele Momentum, dat een door de speler ontworpen toekomst toetst aan een gekozen wensbeeld. Wim Westervoorde beschrijft tenslotte de mogelijkheden voor geografen op de milieumarkt.

MARLEEN DEKKER, MURIËL HENDRIKSE, RONALD KLIP EN ESTHER MOONEN
Studenten sociale geografie en mede-organisatoren van het congres

Consumptiemaatschappij: elektrische apparaten voor vrijwel alle huishoudelijke doeleinden. Foto: Daan van Tol

HET CONGRES

Donderdag 10 mei

9.30 u. Ontvangst en koffie

RUIMTELIJKE BESCHOUWINGEN VAN MILIEUPROBLEMEN

- 10.10 u. Prof. dr. E. Tellegen: Milieuproblematiek in Historisch en Ruimtelijk Perspectief
10.40 u. Dr. S.S. Artobolevskiy: Dealing with Environmental Problems in the USSR
11.15 u. Pauze
11.30 u. Dr. R. Hueting: Het Brundtland-rapport: een zaak van tegenstrijdige doelstellingen
12.00 u. Vragen en reacties
12.30 u. Lunch

STEDELIJKE ECOLOGIE

- 13.30 u. Prof. dr. ir. T.M. de Jong: Doeleinden uitvoeren of middelen scheppen: spreiding versus concentratie
14.10 u. Drs. J.H. de Goede: Het Kanpur-Mirzapur project in India
14.45 u. Pauze
15.00 u. Ir. H. Laistner: Ökologische Gesamtkonzepte und Umweltverträglichkeit in der BRD
15.30 u. Vragen en reacties
16.00 u. Borrel

Vrijdag 11 mei

9.30 u. Ontvangst en koffie

MILIEU EN BELEID

- 10.00 u. Prof. dr. K. Bouwer: Beleid en Ruimtelijke Ordening
10.40 u. Pauze
10.55 u. Prof. dr. A. Blowers: The triumph of material interests: geography, politics and the environment
11.40 u. Vragen en reacties
12.10 u. Lunch
13.15 u. Dr. J. Groenendijk: Milieugeografie: een hernieuwde aandacht voor mens en omgeving
13.45 u. Vragen
14.00 u. Pauze
14.15 u. Woord van de congresvoorzitter, Prof. dr. H. van der Wusten
14.30 u. Forum: Think global, act local?
O.l.v. ir. M. Vos, Centrum voor Milieukunde, Leiden
Met o.a. J.J. Feenstra, Tweede-Kamerlid voor de PvdA
R. Ten Have, wethouder Milieuzaken in Amsterdam (D'66)
T. Wams, Vereniging Milieudefensie
16.30 u. Afsluiting en borrel

Het congres vindt plaats in de Oudemanhuispoort te Amsterdam. Inlichtingen en inschrijving bij de ASVS, Jodenbreestraat 23, 1011 NH Amsterdam, tel. 020-5254144, telefax 020-5254051. Entree: studenten fl. 2,50, niet-studenten fl. 10,-.